

STANOVISKA SVAZU PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR K MATERIÁLŮM 143. PLENÁRNÍ SCHŮZE RHSD ČR DNE 13. ČERVNA 2018

1. MATERIÁLY K PROJEDNÁNÍ

1.1. Návrh Programového prohlášení vlády ČR

Připomínky SP ČR v souladu se svým programovým prohlášením směřují k posílení konkurenceschopnosti ČR, efektivitě státní správy a vhodnějšímu nastavení politiky z pohledu zaměstnavatelské a podnikatelské reprezentace. **Odrážky ve formě křížku představují připomínky. Červeně vyznačený text představuje zásadní body s konkrétními návrhy na úpravy.**

Zhodnocení a požadavky na doplnění:

1. Preambule a zásadní priority vlády

Ad 2. Digitální Česko / Ad 3. Chceme být v Evropě vidět

- ✖ Požadujeme doplnění Preambule a zásadních priorit vlády v oblasti Digitálního Česka či bodu 3. Chceme být v Evropě vidět o větu: „**Musíme také aktivně prosazovat evropskou legislativu, která bude podporovat rozvoj podnikatelského prostředí a rozvoj digitální ekonomiky.**“

Ad 4. Sestavíme strategický investiční program

- ✖ Žádáme doplnění konkrétního popisu investičního plánu, na jakém základě a jakých kritériích se o investicích bude rozhodovat a kdy budou provedeny/zaneseny do plánů.
- ✖ Do preambule doporučujeme doplnění bodu: „**Podpoříme a zrychlíme výstavbu v České republice, prosadíme rekodifikaci veřejného stavebního práva a zjednodušíme a zkrátíme přípravy staveb pro zvýšení konkurenceschopnosti.**“

Ad 6. Posílíme naši bezpečnost

- ✖ Žádáme doplnění, že se „**vláda hlásí k tradičním demokratickým hodnotám a postupům, principům právního státu a členství v EU a NATO.**“

2. Finance a hospodaření státu

- ✓ Svaz kladně hodnotí záměr vlády zasadit se o koncepční řešení problematiky daňových odpočtů ve prospěch daňových subjektů, čemuž dosavadní praxe například v daňových odpočtech na VaV neodpovídala.
- ✓ Oceňujeme snahu o stabilní a předvídatelné prostředí, změny prováděny pouze několika málo souhrnnými novelami. Hlavní je přehlednost, srozumitelnost a jednoduchost pro podnikatele.

Pozitivní je snaha realizovat projekt MOJE daně, internetový daňový portál, předvyplněná přiznání. Ten ale musí vést ke skutečnému snížení administrativní zátěže a rizik pro podnikatele.

- ✗ Svaz žádá vyjasnění, zda vláda usiluje o předložení návrhu na vyrovnaný rozpočet za své období a o zajištění deficitu v maximální výši odpovídající výši investic z národních zdrojů.
- ✗ Vstup ČR do eurozóny podporuje většina zaměstnavatelů a je dlouhodobým požadavkem Svazu průmyslu a dopravy ČR.
- ✗ Požadujeme, aby v rámci reformy České exportní banky (ČEB) a Exportní garanční a pojišťovací společnosti (EGAP) byla jasně definována role Ministerstva průmyslu a obchodu. Je nutné, aby byl vyvažován čistě finanční pohled Ministerstva financí s tím, že budou hlídány proexportní efekty a udržení konkurenceschopnosti českých firem s firmami zahraničními.

3. Sociální politika a zaměstnanost

- ✓ Svaz podporuje záměr v oblasti důchodové reformy, zejména přípravu návrhu na dřívější odchod do důchodu pro zaměstnance pracujících ve fyzicky náročných profesích a motivaci mladých lidí k využívání doplňkových forem spoření.
- ✓ Vítáme závazek vlády ke stanovení závazných pravidel pro předvídatelný růst.
- ✓ Oceňujeme, že vláda počítá se zapojením zaměstnavatelů do přípravy na povolání a na předvídání vývoje změn ve struktuře povolání.
- ✗ V oblasti reformy lékařské posudkové služby požadujeme doplnit závazek Vlády na navýšení personálního zabezpečení výkonu agendy.
- ✗ Nepovažujeme za nezbytné začlenit do zákoníku práce institut sdíleného pracovního místa, protože současná právní úprava to již dnes umožňuje.
- ✗ **Nesouhlasíme se zrušením karenční doby a to zvláště za podmínek – účinnost od 1.7.2019, výše náhrady mzdy 60 % a bez projednání možnosti, jak nastalou situaci zaměstnavatelům kompenzovat.**

4. Digitální Česko

- ✓ Svaz vítá závazky vlády v oblasti digitální ekonomiky a Průmyslu 4.0 a jejich zakotvení do programového prohlášení vlády.
- ✗ Požadujeme doplnit závazek vlády ČR zpracovat strategii rozvoje, podpory a využívání umělé inteligence v ČR.
- ✗ V podkapitole koordinace digitalizace doporučujeme doplnit do bodu „Na modernizaci státu budeme spolupracovat s odborníky z ostatních politických stran ... také **sociální partnery, jejichž spolupráce je v této oblasti klíčová**“.

5. Vzdělávání, věda a výzkum

- ✓ S většinou cílů v oblasti vzdělávání může Svaz souhlasit. Je ale nutné, aby se obecné deklarace odrazily v praktických krocích vlády a v rozpočtových prioritách v dalších letech.
- ✗ V prohlášení naopak postrádáme řešení těchto témat:
 - Zavedení samostatné funkce kariérového poradce a jeho systémová podpora zvláště na ZŠ;
 - Podpora dalšího vzdělávání (Národní soustava kvalifikací) ve vztahu k potřebě rychlého získávání nových kvalifikací, vyvolaných zaváděním Průmyslu 4.0.
- ✗ Svaz považuje programové prohlášení budoucí vlády v oblasti výzkumu, vývoje a inovací za nedostatečné a žádá, aby byla věnována pozornost celému aplikovanému výzkumu a vývoji, nejen tomu zaměřenému na zemědělství.

- ✖ Vlášda by mĚla podporovat také spolupráci výzkumných organizací a firem. Dále by mĚla zajistit dostatečné prostředky na aplikovaný výzkum a vývoj, který podporuje vzájemnou spolupráci a konkurenceschopnost ČR. Nezbytná je aktualizace Národní politiky VaVal a úprava legislativy, aby bylo mimo jiné možné využít širší nástroje podpory, nejen dotační.

6. Doprava

- ✓ Jsme rádi, že bude vláda v souladu s dlouhodobým požadavkem Svazu řešit systémové nastavení financování oprav a rekonstrukcí silnic II. a III. třídy, které jsou zásadní pro kvalitní regionální dopravu.
- ✖ Nová vláda by mĚla napravit špatné rozhodnutí předchozí vlády o rozšíření mýtného systému o 900,3 km. Toto rozšíření je totiž ekonomicky neefektivní a zvýší cenu přepravy.

7. Vnitřní bezpečnost a veřejná správa

- ✖ Požadujeme vyjmout obchodní společnosti ve vlastnictví státu z dohledu NKÚ, jelikož by se jednalo o diskriminaci oproti jiným obchodním společnostem.
- ✖ Požadujeme doplnit bod: „*Stát má jít svým občanům příkladem, a proto budeme v rámci zkvalitnění služeb a zvyšování komfortu pro občany ČR motivačně podporovat rozvoj bezhotovostních plateb nejen ve veřejné sféře, ale i v soukromém sektoru. Větší podporu bezhotovostní ekonomiky vidíme jako přirozený a nenásilný nástroj ke snižování objemu šedé ekonomiky v zemi.*“ Případně do kap. 3.

8. Právo a spravedlnost

- ✓ Svaz vítá závazek Vlády, že v zákonodárné oblasti bude dbát na stabilitu právního řádu a klást důraz na kvalitu nově přijímaných norem.
- ✖ Svaz nepovažuje za nezbytné s hledem na obecný přístup vlády v oblasti legislativy přijímat speciální právní úpravu týkající se ochrany oznamovatelů korupce (wistleblowing), protože ta je již pokryta současnou právní úpravou.

9. Zahraniční politika a Evropská Unie

- ✓ Svaz oceňuje, že je v programovém prohlášení akcentována i rozvojová spolupráce. Vítáme lepší provázanost ekonomické diplomacie s rozvojovou pomocí zavedením širší působnosti rozvojových diplomatů.
- ✓ Vítáme i důraz na proaktivní ekonomickou diplomacii s cílem lépe prosazovat ekonomické zájmy ČR.
- ✖ Reforma zahraničních zastoupení a agentur ČR by mĚla probĚhnout pouze za přesně stanovených podmínek a po vyhodnocení dopadů. Oblast obchodní politiky, včetně agentury CzechTrade, musí zůstat pod vedením MPO.

10. Průmysl a obchod

- ✓ Svaz vítá závazek Vlády, že podle požadavků podnikatelské sféry zjednoduší, zprůhlední a zrychlí celý systém poskytování pracovních povolení pro zahraniční pracovníky.
- ✓ Svaz považuje za pozitivní, že v programovém prohlášení ČR zaznívá jasná podpora výstavbě nových jaderných zdrojů a financování výstavby. Zároveň vítáme, že prioritou jsou i energetické úspory.
- ✓ Podporujeme akcent na energetickou bezpečnost i ohleduplnost k životnímu prostředí, stejně jako dlouhodobou vizi vývoje energetického mixu.

- ✓ Svaz oceňuje, že si je budoucí vláda vědoma nezastupitelné role malých a středních podniků a bude prosazovat jejich další rozvoj.
- ✗ Kapitola by měla být umístěna před kapitolami "Kultura" a "Zdravotnictví", aby došlo ke zdůraznění této priority. Příslušná kapitola navíc pouze řadu pasáží přebírá od jiných - digitál (Průmysl 4.0, internet aj.), EGAP, elektronizace státní správy aj.
- ✗ V úvodu kapitoly se hovoří o centrální koordinační úloze MPO v oblasti Průmyslu 4.0. V souladu s výzvou, kterou jsme spolu s HK, AMSP, NCEU a SMOČR adresovali Vládě letos v únoru, požadujeme, aby tato koordinační úloha náležela MPO i v tématu úspor energie.
- ✗ Nesouhlasíme, aby se v PP vlády explicitně psalo o zvyšování poplatků za těžbu některých druhů surovin. Požadujeme, aby namísto pojmu "zvyšování" bylo uvedeno **"zajištění spravedlivé úrovně zpoplatnění"** či obdobně. Pokud se jedná jen o lithium, tak problematika by měla být explicitně stanovena, aby nedošlo k ohrožení historicky zavedených odvětví. **Konkrétní návrh nového znění: „...především horní a geologický zákon, včetně zajištění spravedlivého zpoplatnění těžby nerostných surovin, tak...“**

11. Životní prostředí

- ✗ Svaz žádá doplnění závazku vlády týkajícího se vodního hospodářství s ohledem na problematiku výkyvů (sucha, povodně) a neudržitelnost stávajícího systému financování: **"Zajistit udržitelné financování vodního hospodářství a v souvislosti s adaptačními opatřeními pro předcházení důsledkům klimatických změn přehodnotit stávající systém financování vodního hospodářství v ČR, stanovit v analogii k fixnímu stanovení ceny podzemní vody pevnou částku u ceny za odběr vod povrchových a zároveň hledat nové zdroje financování vodního hospodářství se zapojením všech uživatelů."**

Návrh usnesení:

Zástupci zaměstnavatelů žádají o:

- zohlednění výše uvedených stanovisek a návrhů v novém programovém prohlášení vlády;
- provázání programového prohlášení vlády se státním rozpočtem.

1.2. Příprava návrhu státního rozpočtu na rok 2019

Shrnutí:

- Návrh rozpočtu vychází z makroekonomické predikce, která je jen mírně (v řádu desetin procenta) nad predikcí SP ČR, ale zásadní rozpor nemáme. Predikci MF ČR tak vnímáme jako pouze mírně optimističtější.
- Ovšem v relativně dobrých časech by se měl klást důraz na budoucí udržitelnost dobrých výsledků veřejných financí. Dnešní navyšování výdajů musí reflektovat, že tempa růstu ekonomiky z loňského roku (stejně jako tempa nárůstů příjmů) pro následující období nelze garantovat a budou nižší. V delším horizontu jsou zde pak rizika spojená s ekonomickými cykly a udržitelností vývoje výdajové strany.
- Rozpočet je a bude ovlivněn politickými jednáními, včetně řady levicově, sociálně orientovaných opatření, která představují mandatorní výdaje a jsou politickým rozhodnutím.

- **Rozpočet je nastaven procyklicky, tj. v rozporu se standardními poučkami a s deklarací MF, že rozpočet je postaven na principu proticyklického nastavení fiskální politiky. Nerozporujeme udržitelnost této výše deficitu za stávajících podmínek a očekávání pro nejbližší dva roky. Navrhovaný deficit (-50 mld. Kč) je z našeho pohledu zbytečně vysoký, obáváme se, že aby se ve výsledku při horších výsledcích ekonomiky a při souběžných požadavcích na výdajové straně SR deficit do budoucna neprohloubil. Deficit navíc neodpovídá deklaracím vlády v návrhu programového prohlášení.**
- **Odhad daňových příjmů pro příští rok není nereálný. Nicméně nedoporučujeme pro další fáze tvorby rozpočtu tento odhad navyšovat.** Dle pohledu na skutečnost příjmů rozpočtu v loňském a letošním roce a dle vývoje ekonomických ukazatelů klíčových pro (růst mezd, vývoj zisků firem, vývoj tržeb na území ČR apod.) **považujeme již uváděná čísla za dostatečná a navýšení odhadu (například při příští aktualizaci predikce MF) bychom považovali za rizikové.** Navíc v následujícím roce externí faktory jako například kontrolní hlášení již patrně nebudou mít takovou váhu jako v minulých letech.
- Nevíme, jak rozpočet zohlední případná daňová opatření, která zatím nejsou v takové fázi schvalování, aby již byla v návrhu rozpočtu (další fáze EET a změny DPH). Upozorňujeme, že přestože SR nepředpokládá zásadní změny v nastavení (a tedy i výnosu) DPH, tak případné změny a potenciální přesuny položek mezi sazbami mohou mít vliv na výsledné inkaso.
- **Upozorňujeme a s vládou souhlasíme, že důležité jsou investiční výdaje, byť chápeme problém s vymezením produktivních investic v rámci státního rozpočtu.**
- **Zásadní je přirozeně investiční aktivita firem, která má významný potenciál i pro další zdroje veřejných financí skrze investice a následný růst, k tomu musí vláda vytvářet podmínky – jak například zajištěním dopravní infrastruktury, tak například funkcí podpory VaV (daňové odpočty, podpůrné programy, vzdělávací systém).**
- **Za oblast investic žádáme skutečná čísla za r. 2016 a 2017, očekávanou skutečnost 2018 a návrh 2019 a 2020, kde by byla uvedena bližší struktura investičních výdajů, které vláda zdůrazňuje a prezentuje jejich nárůst (jaké objemy finančních investičních prostředků šly do oblastí jako je doprava, investiční pobídky a dotační podpora, vzdělávání atd.). Tj. žádáme o základní tabulku - strukturu investic, včetně konkrétního uvedení těch nejvýznamnějších položek.**
- **Dle informace na jednání PT RHSD pro hospodářskou politiku dojde ke snížení provozních nákladů v kapitolách o 5,4 % s cílem tláčit na efektivitu výdajů. Toto plně podporujeme, prostor pro efektivitu výdajů ve státní správě je. Je nutné ale kontrolovat, aby snížení vedlo skutečně k větší efektivnosti a například snižování výdajů na externí služby a nepostihovalo klíčové aktivity daných kapitol, jako k tomu v minulosti v některých případech docházelo.**
- **Velmi vítáme a podporujeme kroky vlády k omezení nespotřebovaných výdajů a neobsazených míst ve státní správě. Opět platí předchozí poznámka.**
- **Zároveň žádáme o uvedení informací, kdy a kde lze poprvé očekávat efekty záměrů elektronizace státní správy do státního rozpočtu (počet zaměstnanců, zefektivnění procesů a úspory provozních nákladů apod.).**
- **Nerozporujeme snahu navyšovat mzdy, zdůrazňujeme však, že by se při zvyšování mezd mělo přihlížet ke kvalitě a výkonu jednotlivých zaměstnanců a na tyto ukazatele zvyšování vázat, aby nešlo o plošné navyšování (plošné navyšování z politického rozhodnutí ve veřejném sektoru zvyšuje tlaky na zvyšování v soukromém – výrobním – sektoru a takové zvýšení není ani v jednom případě podloženo rostoucí efektivitou).**

- Dále oceňujeme explicitní zmínění významu podpory aplikovaného výzkumu a zohlednění výše dle návrhu RVVI. Toto je nutné udržet a při následných politických jednáních nijak neohrozit.
- Podpora exportu: V zákonu o státním rozpočtu doporučujeme udržovat stabilní pojistnou kapacitu EGAP na úrovni cca 250 mld. Kč, která by umožnila dlouhodobější plánování při přípravě nových exportních případů (*současné postupné snižování pojistné kapacity EGAP z 300 na 211 mld. Kč vede zároveň ke snižování všech pojistných limitů EGAP, a tím i ke snižování podpory exportu touto institucí*). Kromě toho je třeba, aby stát v roli akcionáře udržoval potřebnou kapitálovou vybavenost EGAP, umožňující financování českého exportu na náročných světových trzích.

Návrh usnesení:

Zástupci zaměstnavatelů:

- považují deficit za procyklický a málo ambiciózní;
- požadují znovuprojednání návrhu vzniklého následně po politických úpravách rozpočtu po ustanovení nové vlády;
- požadují předložení tabulky se strukturou hlavních investic a jejich použití;
- požadují provazbu státního rozpočtu s programovým prohlášením vlády.

1.3. Návrh zvýšení minimální mzdy

Z jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro pracovněprávní vztahy, kolektivní vyjednávání a zaměstnanost dne 6. června 2018 se zástupci zaměstnanců omluvili.

Materiál MPSV obsahuje návrh automatického valorizačního mechanismu minimální mzdy tak, aby minimální mzda byla dopředu odhadnutelná. Jako indikátor, od kterého by se výše minimální mzdy odvozovala, byla navržena průměrná mzda v národním hospodářství a to tak, aby minimální mzda dlouhodobě činila 40% průměrné mzdy, s možností pozastavení automatické valorizace minimální mzdy za předem definovaných podmínek.

Varianty valorizačního mechanismu

- Varianta I. - Stanovit úroveň minimální mzdy od 1. ledna následujícího kalendářního roku ve výši hrubé průměrné mzdy předchozího roku a koeficientu 0,44,
- Varianta II. - Možnost pozastavení automatického zvyšování minimální mzdy v případě ekonomického poklesu a zároveň možnost zvýšení v případě silného ekonomického růstu.

Zavedení automatického valorizačního mechanismu je možné provést novelou zákoníku práce, což není reálné stihnout tak, aby úprava byla účinná od 1.1.2019. Proto se navrhuje ještě na rok 2019 stanovit úroveň minimální mzdy prostřednictvím nařízení vlády.

Materiál obsahuje i konkrétní návrh na zvýšení minimální mzdy a to:

- Varianta I. - v souladu s předloženým návrhem valorizačního mechanismu na 13 000 ($29.504/2017 \times 0,44 = 12.981$, tj. cca 13 000) – zvýšení o 800 Kč,
- Varianta II. – zvýšení o 1 000 Kč na 13 200 (koef. 0,447) s ohledem na příznivý vývoj ekonomiky.

Návrh usnesení:

Zástupci zaměstnavatelů:

- souhlasí se zavedením automatického valorizačního mechanismu, aby stanovení výše minimální mzdy bylo transparentní a předvídatelné;

- souhlasí s návrhem valorizačního mechanismu vázícího se k průměrné mzdě i s navrženým koeficientem 0,44, který byl stanoven po provedení řady propočtů tak, aby podíl minimální mzdy k průměrné mzdě v daném kalendářním roce činil cca 40 %;
- přiklání se k návrhu automatického valorizačního mechanismu s možností jeho pozastavení, tj. varianta II.;
- pro rok 2019 souhlasí se zvýšením minimální mzdy o 800 Kč na 13 000 Kč, podle navrženého mechanismu, a to s ohledem na skokový růst minimální mzdy v posledních letech s cílem přiblížení se hranici cca 40 % a od ní se odvíjejícího návrhu na zvýšení – varianta I.;
- požadují pro část zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % zdravotně postižených zaměstnanců přijetí účinných komplexních opatření tak, aby nedošlo k existenčnímu ohrožení pracovních míst přizpůsobeným specifickým potřebám těchto zaměstnanců.

1.4. Přehled investorské přípravy staveb, které mají předpokládané datum zahájení realizace v letech 2016 až 2018 a jejichž stavební náklady přesahují 300 mil. Kč

Materiál je pravidelně předkládán Ministerstvem dopravy a obsahuje informace o dopravních stavbách (předpokládaná data realizace, udělení SP, stav EIA apod.) včetně tzv. prioritních dopravních záměrů, které mají výjimku dle §23a (zrychlený režim posouzení EIA). Nově dochází k předkládání jednou za 6 měsíců.

- Oproti harmonogramu z ledna 2018 nedošlo u silnic o žádné odložení data realizace. U železnic pak došlo k odsunu o rok (na roky 2019 – 2021) v 12 případech za celkem cca 23 mld. Kč. U vodních staveb došlo k odsunu u 3 akcí za 4 mld. Kč.
- Došlo konečně k zahájení prioritních silničních úseků D6 Lubenec, D11 Smiřice – Jaroměř, D48 FM obchvat a železniční akce Modernizace trati Sudoměřice – Votice, na které byla vydána výjimka dle §23a.
- K zahájení realizace prioritních úseků **D1 Říkovice – Přerov** a **D49 Hulín – Fryšták** v roce 2018 dle MD s největší pravděpodobností **nedojde**. Ostatní prioritní úseky by měly být zahájeny letos (D3, D11, D35, D55).
- Původně měla realizace 9 prioritních úseků začít v roce 2017. Dle vyjádření MD a ŘSD ještě z druhé poloviny roku 2017 měla v roce 2017 začít realizace většiny z těchto 9 prioritních staveb.
- Dle informací MD sdělených na PT RHSD pro dopravu bude na PS RHSD opětovně předložena tabulka s výčtem dokončených staveb v jednotlivých letech s počtem km, kterou inicioval SP ČR.
- Dle informací MD bude rozpočet SFDI na příští rok zajištěn v dostatečné výši (zajištěno +12 mld. Kč, pro všechny stavby by bylo třeba +30 mld. Kč, ale všechny nezačnou a jejich realizace je levnější).

Návrh usnesení:

Zástupci zaměstnavatelů doporučují doplňovat předkládací zprávy Přehledu o odhady celkových počtů zahájených realizací staveb v jednotlivých letech.

